

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/62/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124272362
Dátum vydania rozhodnutia:	09.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124272362.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne zahraničnej právnickej osoby Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt., Maďarsko, 1137 Budapešť, Váci út 45/B, iný identifikačný údaj: 01-10-043108, zastúpenej advokátskou kanceláriou PETKOV & Co s.r.o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Šoltésovej 14, IČO: 50 430 742, proti žalovanej obchodnej spoločnosti VESPRÁ s.r.o., Bratislava, Majerniková 14, IČO: 51 741 431, o zaplatenie sumy 165,45 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 62Cb/93/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal platobný rozkaz č. k. 26Up/775/2024-13 z 25. apríla 2024, proti ktorému podala žalovaná včasný a odôvodnený odpor. Na základe návrhu žalobkyne na pokračovanie v konaní bola vec postúpená Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jej prejednanie podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „Najvyšší súd SR“) uvádza, že z písomnosti Okresného súdu Banská Bystrica o postúpení veci (nachádzajúcej sa v súdnom spise na č. l. 30) nevyplyva dôvod, pre ktorý vec postúpil Mestskému súdu Bratislava III, a teda aké okolnosti existujúce v čase začatia konania boli rozhodujúcimi pre určenie súdu príslušného na prejednanie veci podľa CSP, resp. aké procesné normy upravujúce príslušnosť súdu postupujúci súd použil.

3. Mestský súd Bratislava III s postúpením veci nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že nie je súdom príslušným na rozhodnutie v danom spore, pretože sa nejedná o spor obchodnoprávnej, ale občianskoprávnej povahy. Uviedol, že medzi žalobkyňou a žalovanou neexistuje žiadny záväzkový vzťah,

a teda absentuje základné kritérium pre založenie kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III v podobe záväzkového vzťahu, ktorý by bolo možné následne kvalifikovať ako obchodný záväzkový vzťah. Naopak, z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu je zrejmé, že ide o mimozmluvný nárok a zároveň pre naplnenie kritéria obchodného záväzkového vzťahu a obchodnoprávneho sporu nepostačuje, že na strane žalobcu a aj žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, rozhodujúca je povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní. Mestský súd Bratislava III v danej súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. ObdoV/23/2003 z 27. októbra 2004 a uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5Ndob/18/2024 a 5Ndob/19/2024, obe z 26. júna 2024, kde súd v skutkovo a právne podobných veciach konštatoval občianskoprávny charakter sporu. Predkladajúci súd je názoru, že príslušným na prejednanie a rozhodnutie daného občianskoprávneho sporu, s poukazom na sídlo žalovanej, je Mestský súd Bratislava IV.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

5. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

7. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

8. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

9. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

10. Podľa § 36 ods. 1 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný.

11. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

12. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

13. V rámci zavedenej tzv. súdnej mapy boli s účinnosťou od 1. júna 2023 zrušené pôvodné okresné sudy v obvode Krajského súdu v Bratislave, a to konkrétne Okresný súd Bratislava I, Okresný súd Bratislava II, Okresný súd Bratislava III, Okresný súd Bratislava IV, Okresný súd Bratislava V a vznikli štyri nové mestské sudy - Mestský súd Bratislava I ako súd vybavujúci trestnoprávnu agendu pre obvod Mestského súdu Bratislava I a niektoré obzvlášť závažné zločiny pre obvod Krajského súdu v Bratislave, Mestský súd Bratislava II ako súd vybavujúci rodinnoprávnu a poručenskú agendu pre obvod spadajúci v tejto agende pod Krajský súd v Bratislave, Mestský súd Bratislava III ako súd vybavujúci

obchodnoprávnú agendu pre obvod spadajúci v tejto agende pod Krajský súd v Bratislave a Mestský súd Bratislava IV ako súd vybavujúci občianskoprávnú agendu, resp. ide o súd vecne príslušný, ak nie je ustanovené inak, pre obvod Mestského súdu Bratislava IV na konanie v prvej inštancii a na konanie vo veciach podľa druhej a šiestej až ôsmej hlavy druhej časti CMP (Civilného mimosporového poriadku) pre obvod Mestského súdu Bratislava IV (zákon č. 371/2016 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023, § 12 ods. 2 CSP, § 3 ods. 4 CMP, § 3 ods. 3 CMP, § 22 písm. a/ CSP, § 15 ods. 2 a § 16 ods. 1 písm. a/ trestného poriadku).

14. V predmetnom spore bol návrh žalobkyne na vydanie platobného rozkazu doručený Okresnému súdu Banská Bystrica, ako súdu upomínaciemu, dňa 30. marca 2024, teda konanie sa začalo za účinnosti novej právnej úpravy, ktorou bola zavedená kauzálna príslušnosť pre obchodnoprávne spory upravená v ustanovení § 22 CSP.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa voči žalovanej domáha zaplatenia pohľadávky vzniknutej titulom neoprávneného prevádzkovania motorového vozidla v držbe žalovanej na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku. Podľa tvrdení žalobkyne je v zmysle maďarských právnych predpisov oprávnená a súčasne povinná vo vlastnom mene uplatňovať taký typ pohľadávok voči neoprávneným používateľom ciest. Z uvedeného vyplýva, že pohľadávka má podklad v maďarských právnych predpisoch. Najvyšší súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že pohľadávka vzniknutá titulom neoprávneného užívania spoplatnených úsekov cestných komunikácií na území Maďarska, a to akýmkoľvek užívateľom cestných komunikácií a bez ohľadu na to, za akým účelom došlo k neoprávnenému užívaniu ciest (napr. pri výkone podnikateľskej činnosti), je pohľadávkou majúcou verejnoprávny podklad.

16. Vzhľadom na charakter pohľadávky má najvyšší súd za to, že v prejednávanej veci nejde o spor patriaci do obchodnoprávnej agendy, v ktorej je daná kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III podľa § 22 písm. a) CSP pre obvod Krajského súdu v Bratislave, ale o spor patriaci do občianskoprávnej agendy. Platí to bez ohľadu na to, či účastníkmi právneho vzťahu sú podnikatelia, pričom ani zmena osoby veriteľa nemá vplyv na povahu pohľadávky. Preto spor medzi žalobkyňou a žalovanou nie je sporom obchodnoprávnym, ale občianskoprávnym.

17. Najvyššiemu súdu nie sú zrejmé ani iné okolnosti, pre ktoré by bolo možné spor medzi stranami sporu posúdiť ako spor, ktorého povaha je rozhodujúca pre určenie kauzálne príslušného súdu podľa § 22 až 33 CSP, resp. podľa príslušných ustanovení osobitných predpisov. Vzhľadom na adresu sídla žalovanej a povahu sporu, v ktorom nie je daná kauzálna príslušnosť súdu, je (vecne a miestne) príslušný súd na prejednanie veci Mestský súd Bratislava IV.

18. Adresa sídla žalovanej patrí do územného obvodu okresu Bratislava, ktorý je zároveň územným obvodom na výkon súdnictva, výkon ktorého je v súkromnoprávných sporoch a iných súkromnoprávných veciach v pôsobnosti Mestského súdu Bratislava IV, a to všade tam, kde zákon neustanovuje inak. Vyplýva to z § 7 ods. 1 zákona č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších prepisov, čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, zo zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 2 ods. 4 zákona o sídlach a obvodoch súdov a § 12 ods. 1 CSP. V tomto prípade sa neuplatnia iné ustanovenia zákona, pretože nevyšli najavo iné okolnosti určujúce príslušnosť súdu ako adresa sídla žalovaného v zmysle § 15 ods. 1 CSP.

19. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia. Na konanie v danom občianskoprávnom spore je príslušný Mestský súd Bratislava IV (§ 12 ods. 2 CSP v spojení s § 13 CSP, § 15 ods. 1 CSP a § 2 ods. 4 zákona o sídlach a obvodoch súdov).

20. Najvyšší soud len doplňa, že vec patrí do právomoci súdov Slovenskej republiky, a to v zmysle čl. 4 ods. 1 v spojení s čl. 63 ods. 1 písm. a) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 zo dňa 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Vzhľadom na to, že ide o vec s medzinárodným prvkom, bude povinnosťou príslušného súdu vyhľadať príslušnú priamu normu, prípadne ak takej niet, tak kolíznú normu. Ak právna úprava neobsahuje priamu normu, ale kolíznú, zvolí sa podľa kritéria obsiahnutého v kolíznej norme právny poriadok toho štátu, podľa ktorého je treba vec posudzovať a v takto určenom právnom poriadku je treba vyhľadať príslušnú právnu normu vzťahujúcu sa na danú vec.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.